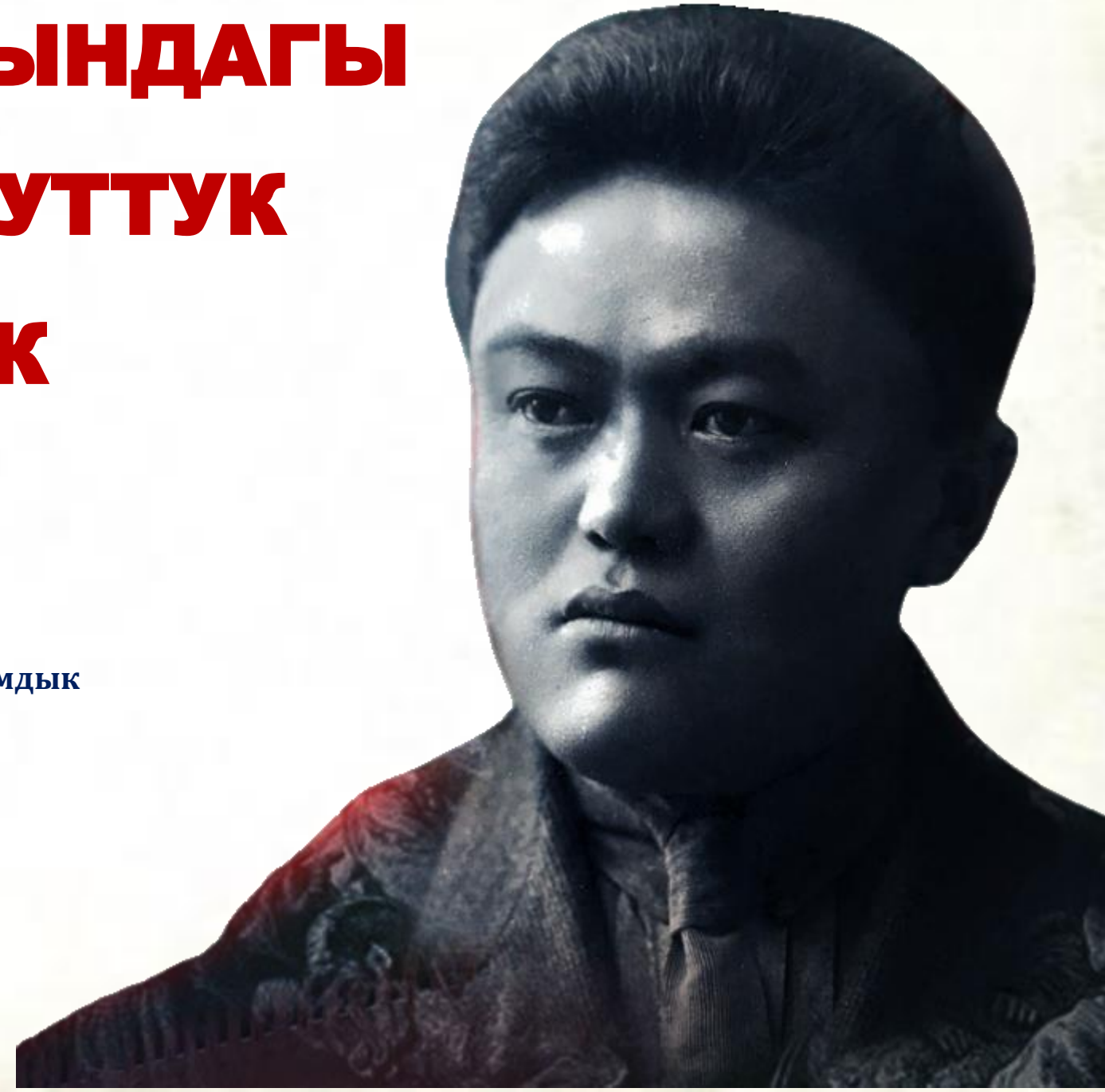

**ЖУСУП АБДРАХМАНОВ –
АЧАРЧЫЛЫК ЖЫЛДАРЫНДАГЫ
ГУМАНИЗМ ЖАНА УЛУТТУК
КАЙРАТМАНДЫК**

1931–1933-жылдар

Сталиндик зордук-зомбулуктун эң караңгы мезгилинде адамдык
баалуулуктарды коргогон лидердин тарыхы.

Тарыхый контекст: Ачарчылыктын трагедиясы

1931–1933-жылдары Борбордук Азияда, айрыкча Казакстанда жана жарым-жартылай Кыргызстанда, сталиндик зордук-зомбулук саясатынан жана коллективдештирүүнүн натыйжасында катуу ачарчылык өкүм сүргөн.

1.5-2M

Курмандыктар

Казакстандын калкынын үчтөн бири кырылды

100K+

Качкындар

Жүз миңдеген адамдар коңшу аймактарга качып өтүшкөн

10K+

Кыргызстанга келгендер

Он миңдеген казак качкындары түштүк жана түндүк аймактарга келишти

Качкындар ач-жылаңач, оор абалда болушкан. Алар жардамга муктаж эле.

Тарыхый контекст: Ачарчылыктын трагедиясы

1931–1933-жылдары Борбордук Азияда, айрыкча Казакстанда жана жарым-жартылай Кыргызстанда, сталиндик зордук-зомбулук саясатынан жана коллективдештирүүнүн натыйжасында катуу ачарчылык өкүм сүргөн.

1.5-2M

Курмандыктар

Казакстандын
калкынын үчтөн
бири кырылды

100K+

Качкындар

Жүз миңдеген адамдар
коңшу аймактарга качып
өтүшкөн

10K+

**Кыргызстанга
келгендер**

Он миңдеген казак
качкындары түштүк
жана түндүк аймактарга
келишти

Качкындар ач-жылаңач, оор абалда болушкан. Алар жардамга муктаж эле.

Тарыхый контекст: Ачарчылыктын трагедиясы

1931–1933-жылдары Борбордук Азияда, айрыкча Казакстанда жана жарым-жартылай Кыргызстанда, сталиндик зордук-зомбулук саясатынан жана коллективдештирүүнүн натыйжасында катуу ачарчылык өкүм сүргөн.

1.5-2M

Курмандыктар

Казакстандын
калкынын үчтөн
бири кырылды

100K+

Качкындар

Жүз миңдеген адамдар
коңшу аймактарга качып
өтүшкөн

10K+

**Кыргызстанга
келгендер**

Он миңдеген казак
качкындары түштүк
жана түндүк аймактарга
келишти

Качкындар ач-жылаңач, оор абалда болушкан. Алар жардамга муктаж эле.

Жусуп Абдрахманов
1901-1938

Жусуп Абдрахмановдун жетекчилиги

Кызматы

Кыргыз АССРинин Эл Комиссарлар Советинин (Совнарком) төрагасы катары өлкөнүн аткаруу бийлигин жетектеп турган.

Чечими

Москвадан келген кысымга карабастан гуманисттик жана элдик чечимдерди кабыл алган. Адамдын өмүрүн саясаттан жогору койгон.

"Биз тууган элди сактап калышыбыз керек."

Биринчи кадам: Качкындарды кабыл алуу

Жайгаштыруу

Кыргыз аймактарына келген казак качкындарына жер, турак жана азык-түлүк менен жардам көрсөтүүнү буйруган.

Элдик мамиле

Жергиликтүү советтерге "качкындарды душман эмес, тууган эл катары кабыл алуу керек" деп көрсөтмө берген.

Бөлүштүрүү

Ар бир райондун аткаруу комитеттерине казак үй-бүлөлөрүн убактылуу жайгаштыруу жана дыйкан чарбаларына бөлүштүрүү тапшырылган.

Москва менен катуу талаштар

Москванын талабы

Өкүлдөр качкындарды "белгиленген аймактан чыккан мыйзам бузгандар" катары кайтарып жиберүүнү талап кылышкан.

Абдрахмановдун баш тартуусу

Ал мындай буйруктарды аткаруудан баш тарткан жана өз позициясын коргогон.

Сталинге кат

"Биз аларды кайтарып жиберсек – өлүмгө түртөбүз. Биз тууган элди сактап калышыбыз керек."

Бул позициясы анын адамдык жана улуттук кайратмандыгын көрсөткөн. Ал саясий кысымга карабастан өз принциптерин сактаган.

Ички ресурстарды колдонуу

Абдрахманов жергиликтүү дыйкан союздары, мамлекеттик кампалар жана айыл чарба запастары аркылуу азык-түлүк фонддорун түзүү аракетин жасаган.

Бишкек

Борбордук координация жана жардам берүү комиссиясы

Талас

Айыл чарба запастарын бөлүштүрүү

Ысык-Көл

Качкындарды жайгаштыруу борбору

Нарын

Гуманитардык жардам уюштуруу

Бишкек, Талас, Ысык-Көл, Нарын аймактарында атайын качкындарга жардам берүү комиссиялары иштеген.

Натыйжалар жана таасири

01

Өмүрдү сактоо

Миңдеген казак үй-бүлөлөр өлүмдөн куткарылган. Гуманисттик жардам өз натыйжасын берди.

02

Боордоштук

Кыргызстан менен Казакстандын ортосунда боордоштук мамиле чыңдалган.

03

Элдик даңк

Эл ичинде Абдрахманов "Боорукер Жусуп" деген ат менен аталган.

04

Саясий кесепет

Москва бул аракетти "өз алдынча саясат жүргүзүү" катары баалап, анын үстүнөн саясий иш козгогон.

Бул кийин анын кызматтан четтетилишине жана 1938-жылы репрессияланып атылышына алып келген жолдордун бири болгон.

Тарыхый жана моралдык мааниси

Жусуп Абдрахмановдун бу иши – адамзаттык баалуулуктарды мамлекеттик бийликтин үстүнө койгон сейрек көрүнүш.

Ал көрсөткөн сапаттар:

- **Гуманизм** – адамдын өмүрүн эң жогору баалоо
- **Элдер ортосундагы ынтымак** – боордоштукту сактоо
- **Жеке жоопкерчилик** – карапайым элдин тагдыры үчүн

Бул аракеттери менен ал Борбордук Азиядагы гуманист лидерлердин катарына кирген.

ЖЫЙЫНТЫК

"Жусуп Абдрахманов – саясатчы гана эмес, адамдын өмүрүн сактоону эң жогору баалаган инсан болгон."

Ал өз элинин гана эмес, коңшу элдин да тагдыры үчүн жоопкерчилик алган лидер.

Адамдык баалуулуктар

Саясаттан жогору турган принциптер

Кайратмандык

Кысымга карабастан туура жолду тандоо

Мурас

Келечек муундар үчүн үлгү

**Көңүл бурганыңыздарга чоң
рахмат!**

